

Sygn. akt II KK 351/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Anna Janczak

w sprawie M. K.

skazanego z art. 226 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 listopada 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
korzyść skazanego (PK IV [...])

od wyroku Sądu Rejonowego w Ł.

z dnia 8 grudnia 2015 r., sygn. akt VI K (...),

**uchyła zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia
o karze łącznej, warunkowym zawieszeniu jej wykonania i karze
grzywny oraz zaliczeniu na poczet kary grzywny okresu
rzeczywistego pozbawienia wolności (pkt 5, 6, 7 i 8) i sprawę w
tym zakresie przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi
Rejonowemu w Ł.**

UZASADNIENIE

M. K. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 29 marca 2015 r. w Ł., używając słów powszechnie uznanych za obelżywe, znieważył funkcjonariuszy Policji: st. sierż. Ł. T. i sierż. T. P. podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych, tj. o czyn z art. 226 § 1 k.k.,

II. w dniu 29 marca 2015 r. w Ł., znajdując się w stanie nietrzeźwości (2,25% alkoholu etylowego we krwi) prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny marki Toyota Yaris o nr rej. (...), tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2015 r. Sąd Rejonowy w Ł., w sprawie VI K (...), uznał M. K. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów:

1. z pkt I aktu oskarżenia i za to na podstawie art. 226 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;
2. z pkt 2 II aktu oskarżenia, z tym że przyjął, iż kierował on samochodem marki Toyota Yaris o nr rej. (...) i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 4 lat;
4. na podstawie art. 49 § 2 k.k. w zw. z art. 39 pkt. 7 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. zasądził od oskarżonego kwotę 200 zł tytułem świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
5. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzone oskarżonemu w punktach 1 i 2 kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył karę łączną w wysokości roku pozbawienia wolności;
6. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności na okres 2 lat próby;
7. na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego grzywnę w wysokości 20 stawek dziennych po 20 zł każda;
8. na podstawie art. 63 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. zaliczył na poczet kary grzywny okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 29 marca 2015 r. do 30 marca 2015 r.;

9. zasądził od oskarżonego M. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1787,67 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w sprawie.

Apelację w sprawie wniósł oskarżony M. K., jednak zarządzeniem z dnia 9 marca 2016 r. Przewodnicząca (...) Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Ł. odmówiła jej przyjęcia z uwagi na wniesienie środka odwoławczego po terminie.

Sąd Okręgowy w Ł. postanowieniem z dnia 4 maja 2016 r., sygn. V Kz (...), utrzymał w mocy zaskarżone przez oskarżonego zarządzenie o odmowie przyjęcia apelacji.

Z kolei Sąd Rejonowy w Ł. w dniu 13 maja 2016 r. postanowił nie uwzględnić wniosku oskarżonego o przywrócenie terminu do złożenia apelacji od opisanego powyżej wyroku.

W związku z powyższym wyrok w tej sprawie uprawomocnił się w dniu 2 marca 2016 r.

We wniesionej na korzyść skazanego M. K. kasacji Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w zakresie rozstrzygnięcia o karze łącznej i na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k., art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k., polegające na orzeczeniu wobec skazanego na podstawie tego przepisu, przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., kary łącznej w wymiarze roku pozbawienia wolności, to jest w wymiarze wyższym od sumy podlegających łączeniu kar jednostkowych, wynoszącej 11 miesięcy pozbawienia wolności. W konkluzji autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu a w Ł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego okazała się zasadna. Trafnie podnosi jej autor, iż wyrok Sądu Rejonowego w Ł. w części zaskarżonej kasacją zapadł z rażącym naruszeniem prawa materialnego w zakresie art. 86 § 1 k.k.

W myśl art. 86 § 1 k.k., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy, ustawy - Kodeks karny skarbowy oraz

niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1589), który to przepis Sąd Rejonowy uznał za względniejszy dla oskarżonego, sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do sumy tych kar, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 15 lat pozbawienia wolności.

Wobec oskarżonego M. K. sąd orzekł jednostkowe kary pozbawienia wolności w wymiarze (odpowiednio): 3 miesięcy i 8 miesięcy. Jako karę łączną orzekł natomiast karę pozbawienia wolności w wysokości roku, a zatem w rozmiarze wyższym od sumy kar jednostkowych podlegających łączeniu. Rozstrzygnięcie to jest konsekwencją rażącej obrazą prawa materialnego i miało oczywisty wpływ na treść wyroku.

W tym stanie rzeczy konieczne stało się uchylenie zaskarżonego kasacją wyroku Sądu Rejonowego w Ł. w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności oraz rozstrzygnięciach akcesoryjnych i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania we wskazanym zakresie. W toku ponownego rozpoznania sprawy w Sąd pierwszej instancji ponownie orzeknie karę łączną, respektując reguły określone w art. 86 § 1 k.k. oraz ukształtuje inne rozstrzygnięcia bacząc, by w związku z kierunkiem wywiedzionej kasacji sytuacja skazanego nie uległa pogorszeniu.

Na zakończenie należy również zasygnalizować, za Autorem kasacji, że Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku dopuścił się także obrazą art. 4 § 1 k.k. Orzekając bowiem karę grzywny na podstawie art. 71 § 1 k.k. nie zastosował, jak to miało miejsce w przypadku pozostałych rozstrzygnięć, powyższego przepisu, co sugeruje, że doszło do nieuprawnionej kompilacji dwóch konkurujących ustaw. Z judykatury wynika, że w zakresie właściwego stosowania przepisu art. 4 § 1 k.k. sąd musi dokonać wyboru między konkurującymi ustawami i zastosować całościowo jedną z nich, tj. tę, która in concreto jest względniejsza dla sprawcy (m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 lipca 2001 r., V KKN 346/99, LEX nr 51679, czy z dnia 4 stycznia 2002 r., II KKN 303/99, LEX nr 54973).

Uchybienie powyższe nie miało jednak istotnego wpływu na treść wyroku, albowiem zarówno w poprzednim stanie prawnym, jak i obecnie, art. 71 § 1 k.k. pozwala na orzeczenie tzw. grzywny niesamoistnej obok kary pozbawienia

wolności, w sytuacji, gdy nie można jej wymierzyć na innej podstawie. Sama wysokość grzywny nie wskazuje zaś, aby w tym przypadku konieczna była jej modyfikacja.

Ponadto należy zauważyć, że uchylenie rozstrzygnięcia o karze łącznej pozbawienia wolności pociąga za sobą utratę mocy akcesoryjnych rozstrzygnięć o warunkowym zawieszeniu wykonania kary łącznej oraz karze grzywny orzekanej w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności i zaliczeniu na jej poczet okresu rzeczywistego pozbawienia wolności.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.

R. G.